

Votum en zegengroet	
Zingen	Sela, breng ons samen
Wet	Lb 311 (wij kiezen voor de vrijheid, groep a, b)
Gebed	
Lezen	Matteüs 17:22 – 18:14 (4 ^e toespraak ¹ 1 ^e lijdenszdg)
Zingen	Ps 140:5,6,7,9 (hel ter sprake) bijbelklas 1,2
Tekst	Matteüs 18:8,9
Preek	
Zingen	Lb 991:1,6,7,8 (de eersten zijn de laatsten)
Gebed	
Collecte	jongeren 'adopter' opw 767
Zingen	Lb 751:1,2,3,4,5 (de Heer verschijnt te middernacht)
Zegen	

Gehenna: vertaling NBV, andere vertalingen 'hel'. Blijft ook na 15 jaar het spraakgebruik, gebruik ik ook (itt allerlei namen, Here, 'discipelen', 'schare' 'kribbe').

Gemeente van Christus, gasten,

(leeg) Niemand zal dit als zijn lievelingstekst hebben.

Ik preek er ook niet graag over.

Eeuwig brandend vuur, vuur van de Gehenna.

Toch doe ik dat; ik wil dit hoofdstuk niet overslaan.

In zijn onderwijs, de blijde, goede boodschap waarschuwt de Heer Jezus ook op meer dan één plaats.

Het is vandaag de eerste dag van de lijdens tijd.

Dat is de tijd, dat we er bij stil staan, dat de Heer Jezus het lijden op zich nam. Zijn onderwijs aan de leerlingen en aan alle mensen gaat nu daar over: Ik moet lijden, Ik zal sterven.

Ik zal door een hel gaan.

Ik zal door 'de hel' gaan.

Hij zal vreselijk lijden, Hij zal alleen gelaten worden, zelfs door God verlaten.

Hij zal door de hel gaan... in ... plaats ... van ... ons.

Dat wil ik vanaf het begin benadrukken.

Jezus wil maar één ding: dat wij nooit door God verlaten worden, dat wij de hel nooit zullen meemaken.

Hij weet wat het is, Hij wil ons er niet hebben.

Leuk om hier over te preken is het niet.

¹ 1e preken: Bergrede (5-7), over 'toetreden' en 'zoek eerst het Koninkrijk'. 2e preek: uitzending leerlingen (10): laat de vrede bij je terugkeren: 'graag of niet'. 3^e preken: gelijkenissen (13), over scheiding maken tussen de mensen en preek over mosterdzaakje. Nu 4^e grote toespraak. Nieuwe periode, begin van de lijdens periode: onderwijs gaat daar over.

En misschien zit u er ook niet op te wachten: kan het niet wat vrolijker in de kerk?

Die vrolijkheid en vreugde is wel het doel.
Jezus wil vreugde in de hemel (vers 13), met ons.
En soms is het zo, dat dat je in eerste instantie niet zo blij bent met Jezus' woord en komt die vreugde juist daardoor.

- (klik)** Op weg naar de hel wil de Heer Jezus ons er van bevrijden
- wat is de hel?
 - wie waarschuwt de Heer Jezus?
 - welke boodschap heeft Hij? (volgende week, uitleg, oa afhakken)

(klik) Wat is de hel? Wat stel je je daar bij voor?
Ik heb dat dinsdag gevraagd aan zo'n 30 jongeren.
Een heel aantal noemde iets van vuur of brand.
Logisch: in veel bijbelteksten over de hel gaat het over vuur.
Hier: eeuwig brandend vuur (8) of vuur van de Gehenna (9).
Ook in het boek Openbaring gaat het over een vuurpoel².
Dat is het beeld wat veel mensen hebben; misschien komt dat ook wel van tekeningen, afbeeldingen, spotprenten, uit de mythologie.
Vuur en hel dat lijkt een combinatie.

2

Ik wijs een paar plaatsen in de bijbel aan waar het gaat over de hel.
(klik) De Heer Jezus praat altijd in beelden over de hel.
Vuur, of een plaats waar de wormen blijven knagen³, of uiterste duisternis⁴.
Johannes de Doper heeft het beeld van bomen die gekapt en verbrand worden of de scheiden van kaf en koren⁵.
Dat zijn allemaal verschillende beelden, die kunnen niet tegelijk – altijd brandend vuur en uiterste duisternis.
Wees dus voorzichtig met de hel concreet voor te stellen.
De Heer Jezus beschrijft de hel niet, Hij waarschuwt er voor.
En dat is duidelijk genoeg: het is er verschrikkelijk 'daar wil je niet zijn' zoals één van de jongeren schreef: **(klik)** geen contact met God, pijn, wroeging, eenzaam.

De Heer Jezus heeft veel over de hel gezegd.
Van Hem weten we er het meest over.
In het Oude Testament lezen we niet zo veel over hemel of hel.
Het is er wel.
Gods verdriet en woede over de zonde wordt beschreven als een vuur⁶.
Soms ook een verbinding met de dood.
Mozes zegt bijvoorbeeld, dat het vuur van Gods toorn zal branden tot in het

² Openbaring 20:15.

³ Marcus 9:48

⁴ Matteüs 8:12; 22:13; 25:30

⁵ Matteüs 3:10;12

⁶ Sefanja 3:8; Maleachi 3:2

diepste dodenrijk⁷.

In de Psalmen lezen we vaak over het dodenrijk.

Een plaats waar God niet meer geprezen wordt⁸; God is daar niet.

Tegelijk lijkt het toch meer dan het graf.

Dood is niet afgelopen, maar ook iets als een plaats.

Het gaat over de macht van het dodenrijk⁹, redden uit het dodenrijk, of angsten van het dodenrijk.

Het meest opvallende tekst uit het Oude Testament is Daniël 12 vers 2.

Een profetie over de toekomst.

Het volk zal gered worden (...).

'Velen van hen die slapen in de aarde, in het stof, zullen ontwaken, sommigen om eeuwig te leven, anderen om voor eeuwig te worden veracht en verafschuwd'.

In het Oude Testament nog een beetje vaag over hemel en hel.

Maar toch, de Joden in de tijd van Jezus wisten van hemel en hel¹⁰.

Jezus sluit daar bij aan en zegt er nieuwe dingen over.

Eén van de nieuwe dingen is het verschil tussen tijdelijk en definitief.

Dodenrijk in het Oude Testament¹¹ is vaak een bewaarplaats voor de doden.

De Heer Jezus gebruikt het ook: de gelijkenis van de rijke man en de arme Lazarus¹².

Nieuw bij de Heer Jezus is 'het Gehenna', dat is de definitieve hel.

In Openbaring wordt dat later de 2^e dood genoemd, of de vuurpoel¹³.

Hier in deze tekst gebruikt de Heer dit woord: 'Gehenna'.

Ergens anders zegt Hij: een plaats waar mensen jammeren en tanden knarsen¹⁴.

Daar zit woede in en boosheid, maar vooral machteloosheid en spijt.

Het besef dat je door eigen schuld prachtige dingen misgelopen bent.

(klik) Definitief de verkeerde keus gemaakt, spijt.

Vuur komt vaak voor in de beelden van Heer Jezus¹⁵.

Bij ons is vuur vaak onbeheerst: afgebrande gebouwen, bosbrand.

Wij hebben het beeld van onbeheerste verwoesting.

In de bijbel is vuur meer verbranden van waardeloze dingen.

Waardeloos kaf dat je verbrandt, overwonnen steden, vuilnis.

Het woord Gehenna komt waarschijnlijk van een dal vlak bij Jeruzalem.

Daar zijn ooit kinderoffers gebracht¹⁶, afschuwelijk in Gods ogen.

⁷ Deuteronomium 32:22

⁸ Psalm 6:6

⁹ Psalm 49:16; 89:49; 116:3; 139:8

¹⁰ Mattheüs 22:23 Sadduceeën geloven in tegenstelling tot Farizeeën niet in opstanding, zie ook Handelingen 23:8

¹¹ Genesis 44:29; 1 Samuël 2:6; Job en Psalmen verschillende plaatsen.

¹² Lucas 16:19-31 (vers 23)

¹³ Openbaring 20:14

¹⁴ Mattheüs 8:12; 13:42,50; 22:13; 24:51; 25:30; Lucas 13:28

¹⁵ Mattheüs 13:42; Mattheüs 18:8,9; zie ook boven.

¹⁶ Hinnomdal: 2 Koningen 23:10; 2 Kronieken 28:3; 33:6

Het is later een plaats waar het huisvuil verbrand werd.
Gehenna: waardeloos, afval, waar God niet is, waar je zelf niet wil zijn.
Gehenna, waar de worm blijft knagen – je ziet de maden als het ware rondkruipen op de vuilnisbelt – en waar het vuur niet dooft – altijd rookt of brandt er wel iets op een vuilnisbelt vuur.
Dat past dan ook bij de uitdrukking: uiterste duisternis: daar wil je niets mee te maken hebben.
(klik) Gescheiden van God, afgesneden van álle contact.

Wat is de hel?

Dat is niet een plaats waar God voor eeuwig bezig is goddelozen te roosteren boven een vuur.
God is niet vanuit gekrenkte trots of zo mensen aan het martelen.
God houdt er geen hel op na; de hel is er, meer dan verschrikkelijk, maar niet een uitvinding van God.
Zeker niet een plaats waar God plezier beleeft aan kwellen van mensen.

De mens kiest er zelf voor; ook al helpt de duivel hem daar graag bij.
Het belangrijkste is: een mens kiest daar zelf voor, God niet.
Een beeld, dat misschien helpt.
Iemand kreeg eens rondleiding in de hel.
Het was vreselijk: er stonden allemaal tafels met heerlijk eten, bekers drinken, het rook er heerlijk.
Maar de mensen aan de tafels hadden allemaal stijve armen.
Ze konden hun armen niet buigen.
Geen vork of beker konden ze naar hun mond brengen.
Uitgeteerde, hongerige lichamen, holle ogen.
Geschreeuw, schelden en tieren, vloeken.
Een vreselijke kweiling, wel het eten zien en ruiken, maar niet kunnen eten.

Diep onder de indruk was de man die de rondleiding kreeg.
Wat een stakkers in de hel.
Nu wil ik de hemel zien, zei de man.
Toen werd hij naar de hemel gebracht.
En wat zag hij?
Weer die tafels met heerlijk eten en drinken.
Het rook er heerlijk.
En wat zag hij?
Dezelfde mensen; ook allemaal met stijve armen.
Ze konden ook het eten niet naar hun mond brengen.
Maar wat een verschil.
In de hemel zaten ze elkaar te voeren.
Ze brachten de bekers en de lepels bij elkaar aan de mond.
Het was er geweldig, ze waren blij en vrolijk, bedankten voor het heerlijke eten en mooie contact.

Zo is hemel en hel natuurlijk niet.
Maar dit beeld zegt het precies.

De kweuling doe je jezelf aan.
Wij zijn als mens gemaakt om God en de naaste lief te hebben.
En ben je op jezelf gericht, dat is de hel.
Als je er voor kiest om voor jezelf te gaan, zegt God: doe dat dan maar.
Hoe vreselijk is het op jezelf terug geworpen te worden.
Het is vreselijk om alleen te leven.
Het gejammer en tandengeknars, waar de Heer Jezus over praat, gaat vooral daar over: op jezelf teruggeworpen, gekregen wat je zelf gekozen hebt.
En daar zo'n spijt van hebben.

God heeft geen plezier aan de hel.
De Heer Jezus is naar de aarde gekomen juist om ons daarvan te redden.
Hij onderging voor ons dat allemaal, met maar één doel: dat wij er niet komen.
Eén doel, dat wij voor altijd in liefde verbonden zijn aan Hem en aan elkaar.
Mis het niet, dat is in alles zijn boodschap.
De Heer Jezus zegt dat een leven zonder Hem op ellende en hel uitloopt.
Dat is geen leven.
Jezus liet zien wat echt leven is.
Dat is leven in liefde tot God en mensen om je heen.
Alleen zo word je gelukkig; dat leren, dat loopt uit op eeuwig geweldig leven.
Dat wil God ons geven.

(klik) De hel, het Gehenna, lastig voor te stellen?
Ja, Heer Jezus beschrijft ook niet; Hij wijdt niet uit hoe het daar is.
En, gelukkig, denk ik, moeilijk onvoorstelbaar voor ons.
Tegelijk, is het zo onvoorstelbaar?
Egoïsme maakt hier nu al zoveel kapot.
Hoeveel leed doen mensen elkaar hier al aan als ze alleen aan zichzelf denken?!
Er zijn zoveel mensen die lijden aan eenzaamheid, gevolgen van onrecht, overheersing, gevolgen van gebroken relaties.
Iedere ramp laat zien, dat we niet zonder God kunnen.
Is het dan zo vreemd, dat het op een hel uitloopt als je God buitensluit?
Helemaal aan jezelf overgelaten, alles zonder straaltje van Gods liefde, dat is toch een hel?
Wat je hier wilt, zonder God, dat groeit uit tot, tot, tot een hel.
Juist daarom kwam de Heer Jezus op aarde.
We hebben Hem wel nodig, leef niet zonder Hem.

b. (klik) Op weg naar de hel wil Jezus óns ervan bevrijden.
2^e onderdeel: wie waarschuwt de Heer Jezus?

Aan de jongeren vroeg ik ook: wie komen er – denk je – in de hel?
Allerlei antwoorden kreeg ik.
Niemand noemde namen, wel: slechte mensen of iedereen die niet gelooft.
Sommigen schreven, dat je daar niet over mag oordelen.
Ja, wie waarschuwt de Heer Jezus precies voor het vuur van de Gehenna?

Hij kijkt dan niet naar buiten: heidenen, de volken, misdadigers.
Maar Hij kijkt vlak voor zich.

Hij waarschuwt niet Pilatus, niet de beulen die Hem aan het kruist slaan, niet de Joodse leiders die Hem veroordelen.

(klik) Hij waarschuwt... zijn eigen leerlingen.

Laten we lezen wat Jezus zegt voor deze uitspraak over verleiding en Gehenna.
Als u mee wilt lezen, ik begin bij hoofdstuk 17 vers 24.

Petrus wordt overvallen door een vraag over tempelbelasting.

De Heer Jezus had blijkbaar die nog niet betaald.

De Heer Jezus zegt daar, dat Hij eigenlijk geen belasting hoeft te betalen.

Deze belasting was onder andere voor de offers.

Jezus hoeft dat niet te betalen en ook niet wie bij Hem hoort.

Ondanks dat betaalt de Heer toch, net als hij al die jaren daarvoor gedaan heeft.

Jezus, de koning van hemel en aarde.

Jezus, de koning van het hele heelal.

Hij de eigenaar van het koninkrijk van de hemel, logisch, dat hij nergens voor hoeft te betalen, alles is al van Hem.

Van daaruit ontstaat het gesprek.

Wie is de grootste in dat koninkrijk (18:1)?

De leerlingen tonen nu al bijzondere inzet, volgen de Heer Jezus.

Hoe zal dat straks zijn, wie krijgt de beste positie, de grootste voordelen?

Dan zet Jezus een kind in hun midden, vers 2.

Niets taken verdelen in het koninkrijk, niets voordelen binnenhalen.

Je eerste zorg is: binnenkomen in dat Koninkrijk.

En met een houding van 'wij zijn bijzonder, wij krijgen bijzondere posities, wij zijn belangrijk en wij hoeven geen belasting te betalen'... met die houding kom je niet eens in het koninkrijk.

Een kind is voorbeeld; niet een kind uit 2019.

In die tijd was een kind gehoorzaam, onderworpen, voelt zich klein, laat zich sturen.

Jezelf vernederen, dat is de houding die past bij Christus' koninkrijk.

Praat niet over posities in het koninkrijk, maar let op je taak, zegt de Heer Jezus.

Leerling zijn, dat is alles doen om mensen binnen te leiden in het koninkrijk.

Het gaat er niet om dat je zelf een goede stoel hebt in het koninkrijk, maar dat je anderen naar binnen helpt.

Dienen in plaats van gediend worden.

En zo komt de Heer (5 en 6) op 'geringen die in mij geloven'.

Het zijn de mensen waar de Heer Jezus van houdt, waar Hij voor komt.

Dat zijn de mensen die de leerlingen binnen moeten brengen en binnen houden.

Wie aan de mensen komt die Christus wilt redden, die komt aan Hem.

Want dit evangelie - Christus brengt mensen binnen in Zijn rijk - dat stuit op tegenstand, vers 7: valstrikken

En let dan op jezelf, zegt de Heer, vers 8.

Kleine, kwetsbare mensen binnenleiden in het koninkrijk, hen bewaren bij Mij, dan moet je jezelf in bedwang houden.
Treed jij lomp op, dan kunnen ze buiten het koninkrijk vallen.
Dan werp je drempels op; kom je aan die geringen, dan kom je aan Mij.

Heel de tekst gaat over je richten op de ander.
Dat is het koninkrijk van God.
Steeds meer leren om met aandacht voor God en je naaste te leven.
Het gaat niet om jezelf.
Zo ben je niet gemaakt.
Je bent als mens gemaakt om met God en je naaste te leven.
Dat is straks het leven.
Ben je met jezelf bezig, pas je niet in de hemel.

Voor wie is de hel? Wie komt er in de hel?
Kijk níet naar anderen, zegt de Heer hier.
Hij doet geen algemene uitspraken, zelfs niet over wie Hem niet aanvaardt, niet gelooft.
Wie er tegen Hem kiest en hoe en wat de gevolgen zijn: God gaat daar over.
Bij Hem is dat veilig.
(klik) Meer dan ik is Hij rechtvaardig en eerlijk.
Meer dan ik is Hij liefdevol en wil alleen het beste voor de mens.
Kijk naar wat God voor ons over heeft; kijk naar de Heer Jezus.
God alleen gaat over hemel en hel.

De Heer Jezus zegt dit tegen zijn leerlingen.
Doe er alles aan om mensen bij Mij te brengen.
Sta niemand in de weg om Mij te kennen.
Sta niemand in de weg om bij Christus te horen.
Dát zijn de mensen die Jezus waarschuwt voor de hel.

Geringen, kleinen, zwakken.
Als eerste denk je aan kinderen, de kinderen van de gemeente, onze jongeren.
Degenen die ons zijn toevertrouwd, die niet verloren laten gaan¹⁷.
Gedoopte kinderen, Gods kinderen, ons gegeven om ze te leren wie God is.
Je kunt als ouders, als gemeente een struikelblok zijn voor je kinderen.
Als je weinig uitstraalt, weinig blij met God, hoe leren je kinderen dat dan?
Verstik je daarmee het zaadje van het geloof en de liefde?
Breng de kleinen, de zwakken, de geringen niet van de goede weg af.
Dát zijn de mensen die Jezus waarschuwt voor de hel.

Hebben wij een dergelijke waarschuwing nodig?
Mag ik daar iets over zeggen?
Als je zelf slap wordt in je leven met God, ook anderen ontnemen kansen.
Even zwart-wit: dat je zelf niet wil, zegt de Heer Jezus, jouw keus: graag of niet.

¹⁷ zin uit de missie van onze gemeente RtNO

Maar als dat gevolgen heeft voor anderen?
Zelf wat makkelijker met bijbellezen, eerbied voor God, doen wat Hij wil, inzet.
Het heeft gevolgen voor je kinderen, voor je omgeving.
Hoe zouden zij enthousiast worden voor de Heer?
Als je zelf vanmiddag liever niet hier bent in de kerk, allerlei goede redenen,
bedenk je dan ook, dat je je kinderen daarmee ook iets ontnemt?
Ze hadden een kans om God te ontmoeten.

Een struikelblok vormen voor de geringen in het koninkrijk.
(klik) De Heer Jezus in de weg lopen.
Dat brengt Hem tot felle uitspraken; je komt aan zijn kinderen.
Jezus komt om te redden; geeft er zijn leven voor.
Vreselijk als je anderen in de weg staat.
De Heer wil leven geven, Hij wil het uitdelen, Hij wil je redden van alles wat
slecht en verkeerd is.
Sta dat niet in de weg!

Een waarschuwing voor de hel: niet voor alle slechte mensen, ongelovigen,
moordenaar, beulen.
Een waarschuwing voor de leerlingen.
De Heer Jezus komt voor vreugde in de hemel (vers 13), hinder niemand.

Er is ook de andere kant: leef ontspannen met God.
Denk groot, doe klein¹⁸: leef je met de Heer, ben je blij met Hem, kun je van
alles.
Een positieve opmerking, belangstelling iemand.
Even een kort praatje met iemand die van afstand kent.
Soms hoor je achteraf, dat iets kleins, veel invloed heeft.
Een terloopse opmerking – veel mensen hebben een dergelijke herinnering.
Je was kind, een tante, een man in de gemeente, de vrouw waar je naast zat in
de kerk: die waren belangrijk voor je geloof, je thuis voelen bij God.
Een zaadje wat een boom van struik wordt.
Wie één kind opneemt, neemt Mij op (vers 5).

Begin van de lijdensweek, Jezus op weg naar de hel.
Om ons en onze wereld, onze kinderen, onze omgeving er van te redden.
Hou je niet bezig met wie wel en wie niet.
Maar wees blij Jezus' liefde, vorm geen struikelblok en strooi zaadjes, zo ben je
een zaadje.
Amen.

Ds. Jaap Boerma
GKv Rotterdam-Noord/Oost
10 maart 2019

¹⁸ Preek Matteüs 13:31-32